

આ અઠવાડિયાની મુનાસેબત

૦૧ શાબ્દાન : ઇફ્લ ફિત્ર

માહે સેયામની વિદાય

“વ અયકન્તો અન્ત અરહમુર રાહેમીન ફી મવઝેઈલ અફ્વે વ રરેહમા વ અશ્દદુલ મોઆકેબીન ફી મવઝેઈન નકાલે વન નકેમાત.”

“અને હું યકીન રાખું છું કે બેશક તું માફી અને રહેમતના પ્રસંગોએ રહેમ કરનારાઓમાં સૌથી વધારે રહેમ કરનાર છે અને અઝાબ તથા શિક્ષાના સમયે સૌથી સખ્ત સજા કરનાર છે.” (દુઆએ ઇફતેતાહમાંથી)

અઝીઝો! દુઆના આ જુમલા આપણું એ બાબત તરફ ધ્યાન કરે છે કે આપણે અલ્લાહથી ગુનાહની માફીની ઉમ્મીદ અને યકીન રાખીએ પણ પછી ગુનાહથી દૂર ન રહીએ તો પછી અલ્લાહનો અઝાબ સખત હશે એટલે હંમેશા માફીની ઉમ્મીદની સાથે ખુદાનો ખૌફ પણ હોવો જોઈએ.

હઝરત લુકમાને પોતાની વસીયતના અનુસંધાનમાં પોતાના દિકરાને ફરમાવ્યું “બેટા, તું ખુદાથી એ રીતે ડર કે ભલે તારી નેકી તમામ જીન્ન અને ઇન્સાનોની ઇબાદત અને આમાલ જેટલી હોય છતાં એમ સમજ કે ખુદા તને અઝાબ આપી શકે છે અને અલ્લાહ તઆલાથી એ હદ સુધી આશા રાખ કે જો તારા ગુનાહ તમામ જીન્ન અને

ઈન્સાનના જેટલા હોય તો પણ તે ગુનાહોનો બોજ લઈને તેની બારગાહમાં હાજર થઈશ તો પણ અલ્લાહ રહેમ કરનાર છે.”

અઝીઝો! માહે સેયામમાં અગર આપણે ઈબાદતો કરી છે તો અલ્લાહની રહેમત અને મગફેરતના ઉમેદવાર રહીએ પરંતુ સાથે એ વાતનો અવશ્ય ખ્યાલ રાખીએ કે એવા ગુનાહો ન કરીએ જેના કારણે આ ઈબાદતો પર પાણી ફરી જાય અથવા ઈબાદતો આપણને અલ્લાહના અઝાબથી નિર્ભય ન બનાવી દે.

બંદા માટે જરૂરી છે કે તે ખુદા તઆલાના લુટ્ફો કરમનો ઈચ્છુક રહે જેથી અલ્લાહ તરફથી તેને ભવિષ્યમાં પણ ઈબાદત અને ઈતાઅતની તૌફીક મળતી રહે. અલબત્ત એ વાત પણ યાદ રાખવી જોઈએ કે તેની આશા અઝાબે ઈલાહીથી નિર્ભય બની જવા માટે કારણરૂપ ન બને.

ઈમામ મોહમ્મદ બાકીર^(અ.સ.)એ ફરમાવ્યું “દરેક મોમીન બંદાના દીલમાં બે નૂર હોય છે. (એક) ખૌફનું નૂર અને (બીજું) ઉમ્મીદનું નૂર. આ બંનેનું વજન એકબીજાથી વધારે નહીં પણ સરખું હશે.” (ઉસુલે કાફી)

આ હદીસથી એ સ્પષ્ટ થાય છે કે મોમીને હુમેંશા ઉમ્મીદ અને ડર (ખુદાનો ખૌફ) બંને વચ્ચે રહેવું જોઈએ અને એટલે જ અલ્લાહ તઆલા આ વાત કુરઆનમાં આ રીતે બયાન કરે છે.

“અય રસૂલ^(સ.અ.વ.) મારા બંદાઓને જાણ કરી દે કે બેશક હું મહાન બક્ષનાર અને મહેરબાન છું અને એ ખબર પણ આપી દે કે મારો અઝાબ પણ ઘણો દર્દનાક છે.”

(સૂરએ હિજ, આયત નં. ૪૯-૫૦)

ઈન્સાને એ વાતને યાદ રાખવી જોઈએ કે તેની આશા અઝાબે ઈલાહીથી નિર્ભય બની જવા માટે કારણરૂપ ન બનવી જોઈએ અને એવી આશા પણ ન રાખે કે જેનાથી ઘમંડ ઉત્પન્ન થાય. જેના માટે કુરઆને શરીફની આયત છે: “અને એવું ન બને કે (શયતાન) તમને અલ્લાહના સંબંધમાં ફરેબ આપવા પામે.” (સૂરએ લૂકમાન, આ. ૩૩)

ઉપરની આયતની તફ્સીરમાં ‘મિન્હાજુસ્સાદ્દેકીન’માં જણાવ્યું છે કે આ આયતનો અર્થ એ છે કે શયતાન દ્વારા ઈન્સાનના મનમાં એવો વસવસો પૈદા કરવો કે અલ્લાહ ઉપર ભરોસો રાખે કે તે સહનશીલ અને દયાળુ છે કોઈને અઝાબ કરતો નથી અને એમ માનીને ખૌફે ખુદાથી ઈન્સાનને નીર્ભય બનાવી દે છે જે ગુનાહાને કબીરા છે.

(ગુનાહે કબીરા - ભાગ ૧)

આપણે રમઝાનમાં રોઝા રાખીએ, નમાઝો પઢીએ, ગુનાહથી દૂર રહીએ અને અલ્લાહથી મગફેરત તલબ કરીએ છીએ. બેશક અલ્લાહ માફ કરનાર છે, પણ જો ખુદાનો ખૌફ હશે તો માહે રમઝાન પછી પણ આપણે ગુનાહથી દૂર રહેવાની કોશિશ કરશું અને પરહેઝગાર અને મુત્તકી બનવાની કોશિશ કરશું અને આજ માહે રમઝાનના રોઝાનો મક્સદ છે.

હઝરત રસૂલેખુદા^(સ.અ.વ.) ફરમાવે છે, “ખુદા ફક્ત પરહેઝગારોના આમાલ કબૂલ કરે છે.”

અઝીઝો! એવું ન બને કે માહે રમઝાનની ઈબાદતો કર્યા પછી અલ્લાહના અઝાબની નિર્ભયતા આપણને શૈતાનના વસવસામાં મુખ્તેલા કરી દે અને ગુનાહોમાં ફસાઈ જઈએ.

એક વખત હઝરત રસૂલેખુદા^(સ.અ.વ.)ના સાથીઓએ આપ^(સ.અ.વ.)ને વિનંતી કરી “યા રસૂલલ્લાહ^(સ.અ.વ.)! અમને અમારા મુનાફિક હોવાની શંકા થઈ રહી છે.”

આપ^(સ.અ.વ.)એ ફરમાવ્યું “કઈ રીતે?”

તેઓએ કહ્યું “યા રસૂલલ્લાહ^(સ.અ.વ.)! જ્યારે અમે આપ^(સ.અ.વ.)ની ખિદમતમાં આવીએ છીએ ત્યારે આપ^(સ.અ.વ.) અમને આખેરત માટે અમલ કરવાનો શોખ અપાવો છો અને અમે આખેરતની ચિંતામાં એવા ખોવાઈ જઈએ છીએ કે દુનિયાની લાલસા અમારા દિલમાંથી નીકળી જાય છે. જાણે કે અમે આંખોથી જન્નત અને દોઝખને જોઈ રહ્યા હોઈએ, પણ જેવા આપનાથી છુટા પડીએ છીએ અને રોજુંદા કાર્યોમાં વ્યસ્ત થઈએ છીએ ત્યારે અમારી હાલત પહેલા જેવી નથી રહેતી. એટલે અમને ચિંતા થાય છે કે અમે મુનાફિક તો નથી બની ગયાને?”

આપ^(સ.અ.વ.)એ ફરમાવ્યું “હરગિઝ નહીં! દીલની કેફિયત શયતાનના વસવસાને લીધે બદલાતી રહેતી હોય

છે. આ શયતાન તમને આખેરતથી દૂર કરીને ફાની દુનિયાના જીવન તરફ દોરી જવા માંગે છે. બુદ્ધાની કસમ! જો તમે તમારી અગાઉની હાલત પર મક્કમ રહેતા તો ફરિશ્તાઓ તમારી સાથે મુસાફર કરતા અને તમે લોકો નીડર બનીને પાણી ઉપર ચાલી શકતે.” મોમીન હંમેશા તૌબા કરનારો હોય છે. તે ગુનાહ કરે છે તો તરતજ તૌબા કરે છે.

અઝીઝો! આપણે પણ માહે રમઝાનમાં દરરોજ વાજીબાતને પાબંદીની સાથે અદા કરીએ છે, રાત્રિને ઈબાદતોમાં પસાર કરીએ છીએ. શબ નમાઝ પઢીએ છે. પણ માહે રમઝાનની વિદાયની સાથે આપણે આ બધું પણ વિદાય કરી દેતા હોય છે. પણ આ માહે રમઝાન અદાહથી એ વાતની તૌફીક માંગીએ કે જેવી રીતે માહે રમઝાનમાં તે અમને શયતાનના વસવસાથી બચાવ્યા અને નેક કામોની તૌફીક આપી. એવીજ રીતે બીજા મહીનાઓમાં પણ અમને નેક કાર્યોની તૌફીક આપજે અને ગુનાહથી બચાવજે. બેશક અલ્લાહ મુત્તકી અને પરહેઝગારોના અમલને જ કબૂલ કરે છે.

માહે સેયામના છેલ્લા દિવસોમાં અલ્લાહથી દુઆ કરીએ કે તે આપણા ઝમાનાના ઈમામ^(અ.સ.)ના ઝહૂરમાં જલ્દી અને સેહલો આસાની કરી દે તેમજ આ ઈદને ઈમામ^(અ.સ.)ની સાથે મનાવાનું નસીબ કરે. ઈ.આમીન.

પ્રકાશક : હાજીનાજી મેમોરિયલ ટ્રસ્ટ

વેબસાઈટ : www.hajinaji.com ઈમેલ : hajinajitrust@gmail.com